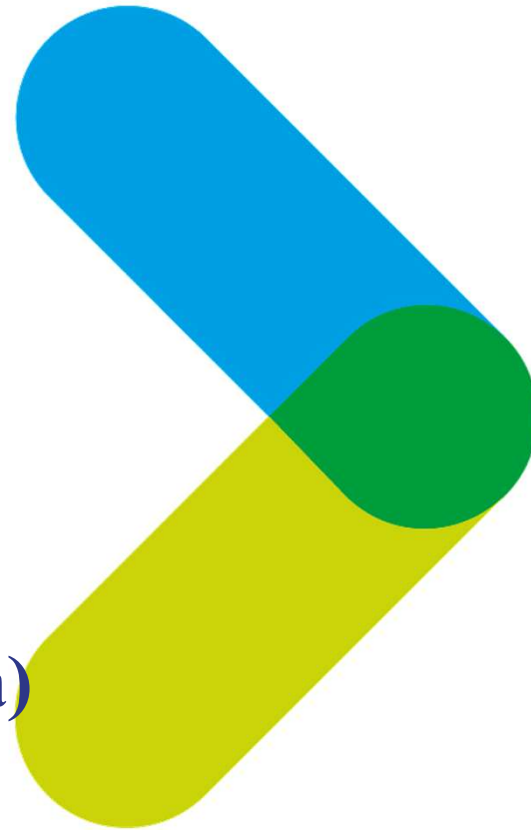

Maakuntastrategia ja maakuntaohjelma

Luottamushenkilökoulutus 28.10.2025
Merja Olenius, kehittämisjohtaja

**Maakuntaliitto
asettaa tavoitteet
aluekehittämiselle
laatimalla
(yhteistyössä
sidosryhmien kanssa)**

***Maakuntastrategian
(2030) (2045)**

***Maakuntaohjelman
- valtuustokausittain**

Etelä-Savo
– Saimaan
maakunta
2030
-strategian
kärkivalinnat
ja tavoitteet

PUHTAASTI PARAS!

Metsä

*Metsistä menestystä
ja mielihyvää*

Metsät ovat hyvin hoidetut ja **kestävästi hyödynnetyt**.

Metsä-osaamisemme ja -liiketoiminta on maailman kärkeä useilla korkean osaamisen alueilla.

Matkailu ja hyvinvointi laajentavat metsien monikäyttöisyyttä.

Vesi

Vedestä viisaasti vaurautta

Etelä-Savossa on **maailman puhtaimmat vesistöt**.

Vesiosaaminen on **laajaa liiketoimintaa**.

Saimaan maakunta on **asumisen ja matkailun vetovoimainen kohde**.

Ruoka

Eettisillä eväillä elinvoimaa

Ruokaketjut ovat erikoistuneet ja hyvin toimivat.

Elintarvike-osaamisemme on korkean jalostusasteen liiketoimintaa.

Vahva **ruokakulttuuri** on kilpailuetumme.

MAAKUNTASTRATEGIAN 2030 TAVOITTEET

- Toimivat hyvinvointipalvelut
- Aukkaiden osallisuus ja yhteisöllisyys
- Ilmiömainen kulttuuri ja kulttuurikäsitteiden muutos
- Elinympäristön puhtaus ja turvallisuus
- Saimaan ainutlaatuiset luonto- ja kulttuuriarvot
- Uudistuva yhdyskuntarakenne

HYVINVOIVAT IHMISET JA HYVÄ YMPÄRISTÖ

Ilmastonmuutoksen uudet ratkaisut, arjen sujuvuus, kaikki mukana, kulttuurista virtaa, vastuullisuus, vähemmällä enemmän ja puhtaammin

UUDISTUVAT ELINKEINOT JA ÄLYKÄS ERIKOISTUMINEN

Kilpailukykyiset yritykset, innovatiivinen TKI-toiminta ja vihreä kasvu, osaava työvoima

- Metsä, Ruoka, Vesi – vahvat klusterit ja TKI-alustat, yritysten liiketoiminta-osaaminen, digitaalisuus
- Kiertotalous ja uudet vähähiiliset energiaratkaisut
- Uudet puupohjaiset tuotteet ja puunjalostuksen prosessiteknologiat, puurakentaminen
- Kestävät vähähiiliset ruokajärjestelmät, jatkojalostus ja brändäys, luomu
- Saimaa kehitysalustana – yhdessä lisää bisnestä ja hyvinvointia
- Puhtaan veden teknologiat, vesikiertotalous ja vesiliiketoiminta
- Koulutus- ja osaamistarpeiden ennakointi yritysten ja yhteiskunnan tarpeisiin sekä monipuoliset koulutusmahdollisuudet

RUOKA

Eettisillä eväillä elinvoimaa

Metsistä menestystä ja mielihyvää

METSÄ

Vedestä viisaasti vaurautta

VESI

- Vahva profiloituminen Suomessa ja kansainvälisesti
- Yhteistyöhakuinen Etelä-Savo on arvostettu ja haluttu kumppani
- Oikea-aikainen ja vaikuttava viestintä – oma erityislaatuisuus ja vahvuudet näkyviin
- Yhteinen tahto ja tuloksellinen yhdessä tekeminen
- Järjestötoiminnan vahva osallisuus

TULOSELLINEN OMA TEKEMINEN JA YHTEISTYÖ

Aktiivinen viestintä, laaja näkyvyys ja tunnettuus, Etelä-Savo osana kansallisia ja globaaleja verkostoja

Etelä-Savo
Saimaan maakunta.

HYVÄ FYYSSINEN JA DIGITAALINEN SAAVUTETTAVUUS

Toimivat liikenne- ja viestintäyhteydet, sujuvat liikenne- ja digipalvelut

- Aukkaiden ja yritysten tarpeisiin vastaava liikennejärjestelmä
- Pääväylien palvelutason parantaminen palvelemaan mm. pääkaupunkiseudun ja Pietarin saavutettavuutta
- Alemman tieverkon korjausvelan vähentäminen
- Tavoitteellinen tietoliikenneverkko ja digitaaliset palvelut mahdollistavat monipaikkaisen asumisen ja työnteon

EU-RAHOITUKSELLA SAATUJA TULOKSIA ETELÄ-SAVOSSA

EcoSairilan alueelle syntynyt vesi- ja kiertotalouden tutkimus- ja kehittämissymäristö.

Blue Economy Mikkeli (BEM) klusteri, joka keskittyy vesihuollon kiertotalouteen ja digitalisaatioon.

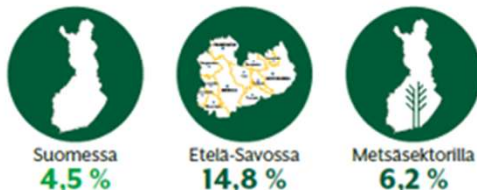
Korkeatasoista ja kansainvälisesti arvostettua tutkimustoimintaa Mikkelissä.

LUT yliopiston aloitti Mikkelissä vesiteknologian maisterin tutkintokoulutuksen.

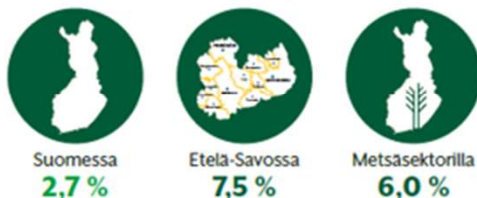
Kansainvälisen yhteistyön ja verkostoitumisen kehittyminen.

Metsäsektorin arvonlisäys

Metsäsektorin työvoima

Saimaa European Region of Gastronomy -juhlavuosi 2024 kolmen maakunnan alueella ja siihen liittyvät hankkeet.

D.O. Saimaa -laatu- ja alkuperämerkin tunnettuuden kasvattaminen ja juurruttaminen.

Etelä-Savon ruokaklusteri, joka tuo yhteen alan tuottajat ja osaajat kehittämään uusia ruoka-alan innovaatioita.

Etelä-Savon luomu maailman maineeseen: Etelä-Savo EU:n paras luomualue vuonna 2024.

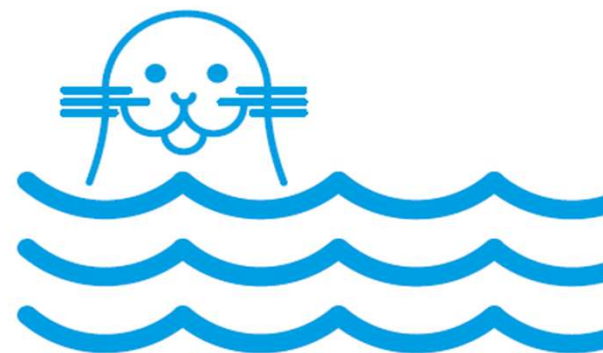
Ruoka-alan tutkimus ja innovaatiot, kestävä ruoantuotanto ja vahva elintarvikeosaaminen.

**ETELÄ-
SAVON
MAAKUNTA-
OHJELMA
2026-2029
(LUONNOS)**

SISÄLTÖ

1	Strategiasta toimenpiteeksi	4	7	Maakuntien yhteinen kehittämistyö	42
2	Etelä-Savon tilannekuva	6	8	Rahoitus	44
	2.1 Kestävä elinvoima ja investoinnit	6	9	Seuranta	46
	2.2 Vetovoimainen elinympäristö ja monimuotoinen luonto.....	9	10	Valmisteluprosessin kuvaus	48
	2.3 Hyvinvoiva väestö ja yhteisöt	12	11	Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategia - ÄES 2026-2029	50
3	Väestörakenteen muutos ja älykäs sopeutuminen	14		Mitä on älykäs erikoistuminen: tausta ja tavoite	50
4	Alemman ohjelmatyön vaikutukset	16		Tilannekuva.....	52
	EU-rahoituksen vaikuttavuus	17		Älykkään erikoistumisen strategian sisältö.....	52
	Kansallisen rahoituksen vaikuttavuus.....	19		Älykkään erikoistumisen strategian läpileikkaavat teemat	59
5	Etelä-Savo - Salmaan maakunta 2030 -strategia	22	12	Ympäristöselostus	60
6	Maakuntaohjelman 2026-2029 kehittämisen kärkiteemat	24		Ohjelman vaikutusten arviointimenettely	60
	6.1 Globaaleja ratkaisuja tarjoava Etelä-Savo	26		Etelä-Savon ympäristön nykytila	60
	Globaaleja ratkaisuja maakunnan vahvuuksilla	26		Maakuntaohjelman kannalta merkitykselliset ympäristötavoitteet	64
	Arvoketjussa ylöspäin.....	26		Maakuntaohjelman toteuttamisen merkittävimmät vaikutukset	68
	TKI-toiminnan kunnianhimoinen nousu.....	27		Etelä-Savon ympäristön tilan ja maakuntaohjelman	
	Virtaa kansainvälisyydestä	27		toimenpiteiden vaikutusten seuranta	72
	Osaamisen vahvistaminen	28	LIITTEET		
	6.2 Laadukkaan elämän Etelä-Savo.....	30		Liite 1 Etelä-Savon toimintaympäristön muutostekijöitä	73
	Aktiiviset, osallistuvat asukkaat	30		Liite 2 Etelä-Savon skenaariot vuoteen 2030	74
	Kulttuuri ja luovat alat elinvoiman lähteenä	31			
	Maankäytön suunnittelu, monipaikkaisuus,				
	liikennejärjestelmä ja yhteydet	31			
	6.3 Luonnostaan vauras Etelä-Savo	33			
	Uudistuva, kestävä ja kilpailukykyinen maa- ja metsätalous	33			
	Puhdas ruoka ja vesi	34			
	Saimaa kehitysalustana	35			
	6.4 Läpileikkaavat teemat	37			
	Toimenpiteet, jotka palvelevat läpileikkaavasti ja monihyötyisesti	38			
	Kokonaisturvallisuus	38			
	Yritysten kilpailukyky	39			
	Osaaminen	40			
	Hyvinvointi	41			

Etelä-Savon maakunta- ohjelman 2026–2029 kehittämistä- tavoitteet ja läpileikkaavat teemat

Globaaleja ratkaisuja tarjoava Etelä-Savo

Globaaleja ratkaisuja maakunnan vahvuuksilla
Arvoketjussa ylöspäin
TKI-toiminnan kunnianhimoinen nousu
Virtaa kansainvälisyydestä
Osaamisen vahvistaminen

Luonnostaan vauras Etelä-Savo

Uudistuva, kestävä ja
kilpailukykyinen
maa- ja metsätalous
Puhdas ruoka ja vesi
Salmaa kehitysalustana

Tulevaisuutta yhdessä rakentava Etelä-Savo

Laadukkaan elämän Etelä-Savo

Aktiiviset, osallistuvat asukkaat
Kulttuuri ja luovat alat elinvoiman lähteenä
Ennakolva ja yhteensovittava
maankäytön suunnittelu
Monipalkkaisuus mahdollisuutena
Kestävä liikennejärjestelmä
ja toimivat yhteydet

Hyvinvointi

Osaaminen

Yritysten
kilpailukyky

Kokonais-
turvallisuus

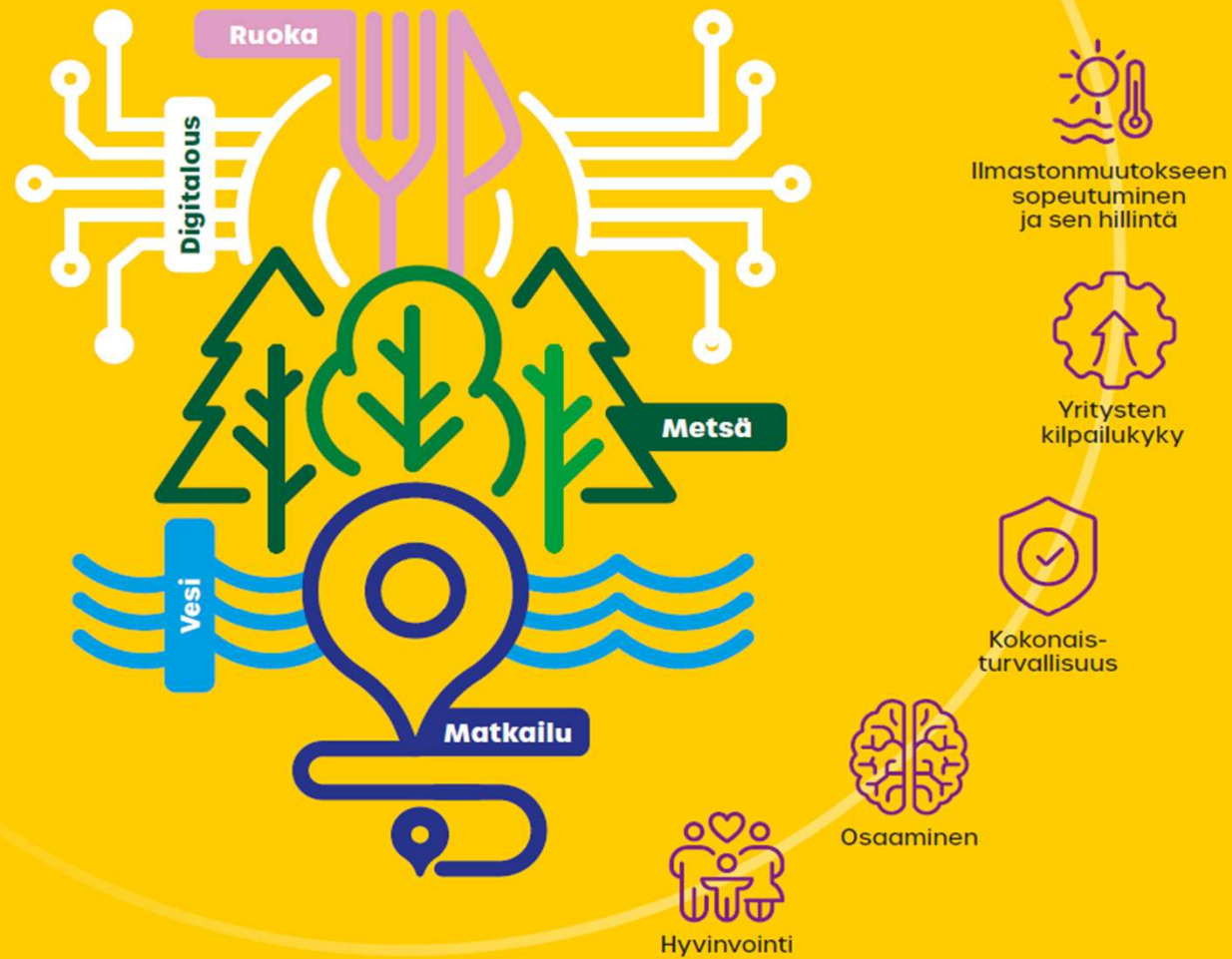

Ilmastonmuutokseen
sopeutuminen ja sen hillintä

Kuva 2. Etelä-Savon maakuntaohjelman 2026 – 2029
kehittämistäavoitteet ja läpileikkaavat teemat

Etelä-Savon älykkään erikoistumisen strategian kehittämiskärjet ja läpileikkaavat teemat

Kuva 4. Älykkään erikoistumisen strategian kehittämiskärjet ja läpileikkaavat teemat